

Sector **Bouwnijverheid**

Oktober 2023

Inhoud

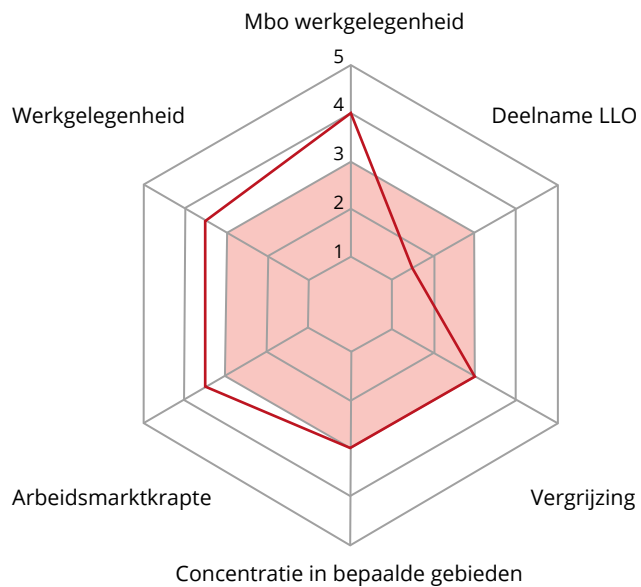
Sector Bouwnijverheid	3
De grootte van de sector	5
Aantal zelfstandigen	6
Opleidingen en werkniveau	7
Opleidingsniveau	7
ISCO niveau	8
Leven lang ontwikkelen (LLO)	9
Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte	10
Human capital	12
Bronnen	13

Sector Bouwnijverheid

Gegevens op sectorniveau; alleen krapteberoepen zijn op beroepsniveau

Werkgelegenheid

- bovengemiddelde omvang van de sector, met veel inzet van zzp'ers
- veel op mbo-niveau
- verspreid door heel Nederland
- arbeidsmarktkrapte iets boven het gemiddelde
- vergrijzing op gemiddeld niveau en meer instroom dan uitstroom
- achterblijvende LLO-deelname

■ Gemiddelde sector ■ Bouwnijverheid
 5 = ver boven gemiddelde 4 = boven gemiddeld 3 = gemiddeld
 2 = onder gemiddeld 1 = ver onder gemiddeld

Beleids- en politieke ontwikkelingen van belang voor de sector:

- De bouwsector ondervindt negatieve gevolgen van de PFAS- en stikstofeisen (de zogenaamde 'bouwvrijstelling' voor vergunningen is weggefallen in nov. 2022).
- De overheid heeft als doel 900.000 nieuwe woningen in 2030 te hebben gebouwd, maar dat staat door het stikstofdossier, de hoge rente, hoge bouwrijzen en tekort aan bouwgrond onder druk. Op Prinsjesdag 2023 heeft het Kabinet aangekondigd hiervoor extra budget uit te trekken.
- De relevantie van innovatief, duurzaam en circulair bouwen neemt toe door de roep om meer duurzaamheid; daarnaast dwingt wet- en regelgeving (sterke vermindering van CO₂-uitstoot binnen het Klimaatakkoord van Parijs) dit steeds meer af.
- De energietransitie leidt tot meer werk gericht op de verduurzaming van bestaande woningen en kantoren.

De sectorgegevens zijn op sectieniveau van de CBS SBI-indeling: het betreft geaggregeerde gegevens van alle bedrijven die volgens de Kamer van Koophandel-registratie met hun hoofdactiviteit onder de volgende sectie vallen.

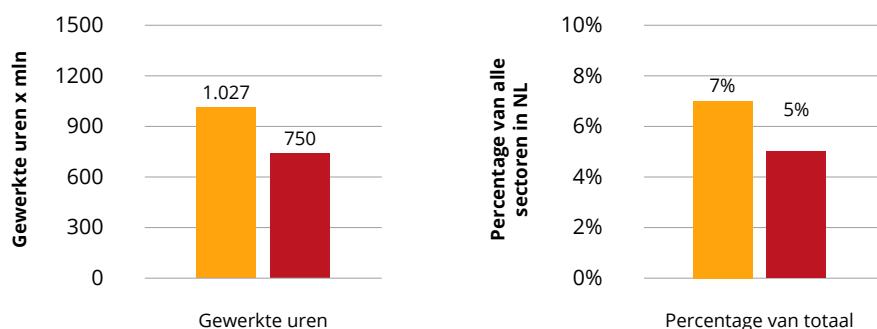
Sectie F Bouwnijverheid, bestaande uit de volgende 2-digit groepen:

- 41 Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw en projectontwikkeling
- 42 Grond-, water- en wegenbouw (geen grondverzet)
- 43 Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw

De grootte van de sector

De sector Bouwnijverheid was in 2022 qua gewerkte uren groter dan de gemiddelde sector in Nederland. Het aantal werknemersbanen ligt echter lager dan gemiddeld maar het aantal zzp-banen juist hoger dan gemiddeld. Procentueel bevat de sector ongeveer 4% van de werknemersbanen en 12% van de zzp-banen van Nederland. In de bouw worden dus relatief veel zzp'ers ingezet.

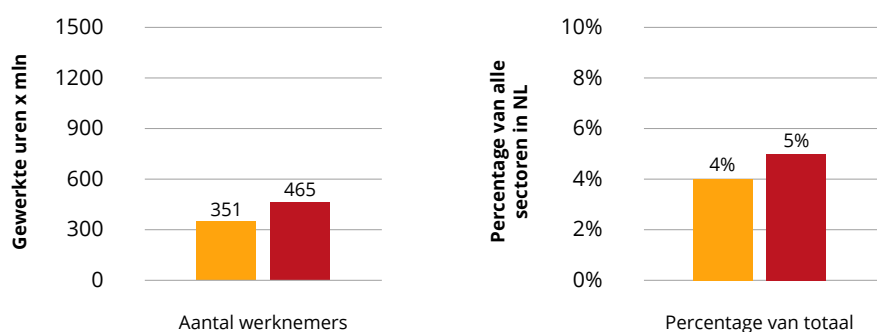
Figuur 1: Aantal gewerkte uren - Bouwnijverheid in 2022

■ Bouwnijverheid ■ Gemiddelde sector

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

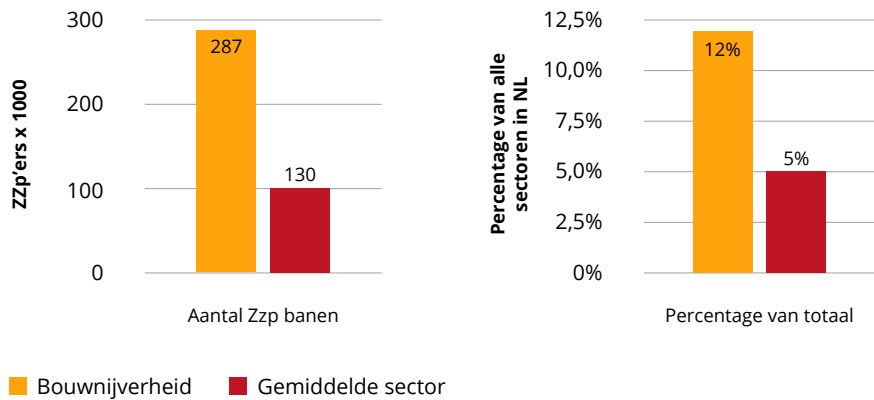
Figuur 2: Aantal werknemersbanen - Bouwnijverheid in 2022

■ Bouwnijverheid ■ Gemiddelde sector

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Figuur 3: Aantal zzp-banen - Bouwnijverheid in 2022

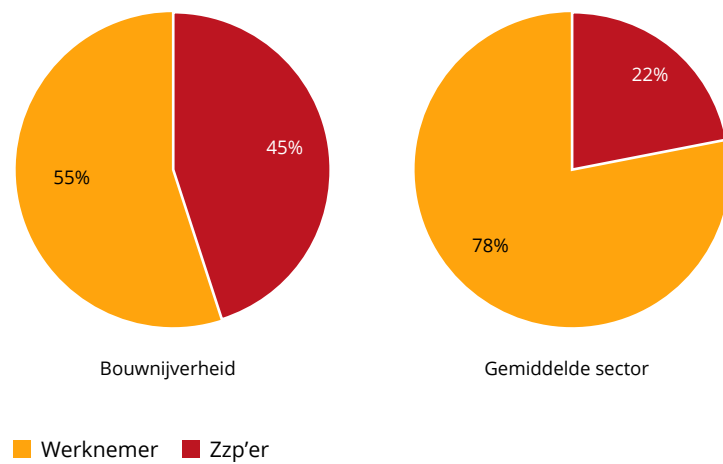

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

Aantal zelfstandigen

Het percentage zzp'ers (aantal zzp'ers gedeeld door het totaal aantal werkenden binnen de sector) in 2022 ligt veel hoger dan het percentage in de gemiddelde sector in Nederland.

Figuur 4: Het percentage zzp'ers – Bouwnijverheid in 2022

Bron: CBS - Statline 2022 - bewerking door SEOR

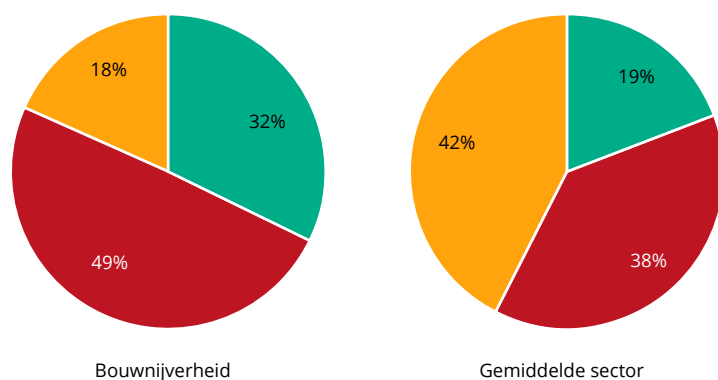
Opleidingen en werkniveau

Binnen de sector Bouwnijverheid zijn er relatief veel werknemers met een laag of middelbaar opleidingsniveau. Het soort werk dat wordt uitgevoerd is qua niveau niet sterk gespecialiseerd. Daarmee biedt de sector veel werkgelegenheid voor mbo-geschoolden.

Opleidingsniveau

De sector heeft met name een middelbaar opleidingsniveau (49%), 18% van de werknemers is in 2021 hoogopgeleid. Het aandeel laag opgeleiden ligt met 32% hoger dan het landelijk gemiddelde van 19%. De sector biedt dus, ten opzichte van de gehele arbeidsmarkt, veel werkgelegenheid aan mbo-geschoolden.

Figuur 5: **Opleidingsniveau – Bouwnijverheid (2021)**

■ Hoog ■ Middelbaar ■ Laag

Bron: CBS: EBB (2022) en CBS, ROA (2019-2020) - bewerking door SEOR

Toelichting bij opleidingsniveau¹

De verschillende soorten opleidingen in Nederland worden door het CBS ingedeeld in drie categorieën. Het CBS definieert de categorieën als volgt.

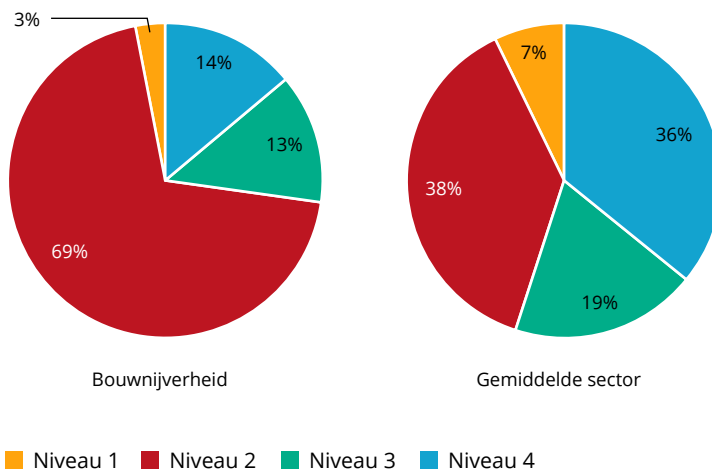
- Laag: dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste drie leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1).
- Middelbaar: dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4).
- Hoog: dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo.

¹ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/33/verschil-levensverwachting-hoog-en-laagopgeleid-groeit/opleidingsniveau>

ISCO niveau

De mate waarin het werkniveau is gespecialiseerd in de sector Bouwnijverheid is beperkt. Bij 14% van de banen in de sector gaat het om (zeer) gespecialiseerd werk; dit ligt ruim onder het landelijk gemiddelde van 36%.

Figuur 6: **Werkniveau – Bouwnijverheid (2020-2021)**

Bron: CBS, EBB (2023) - bewerking door SEOR

Toelichting bij ISCO niveau²

De "International Standard Classification of Occupations" (ISCO) wordt internationaal gebruikt om beroepen te vergelijken op basis van het niveau en de specialisatie die nodig is voor het beroep. De standaard wordt onder andere gehanteerd door het CBS en het UWV.

Naarmate het niveau toeneemt neemt ook de mate van specialisatie toe. De niveaus worden door het UWV als volgt gedefinieerd.

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat.
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is.
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

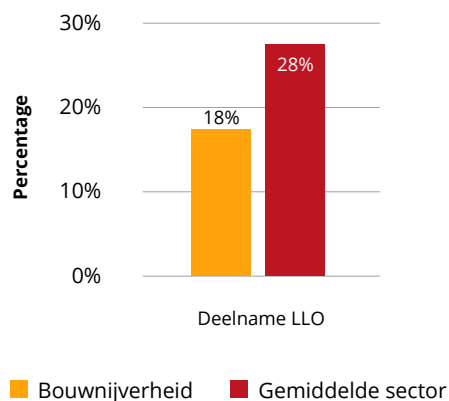
² Bron: https://www.uwv.nl/imagesdxa/duiding-arbeidsmarktontwikkelingen-juli-2021_tcm94-447013.pdf

Leven lang ontwikkelen (LLO)

Er wordt in de sector een stuk minder dan gemiddeld (18% versus landelijk 28%) deelgenomen aan leven lang ontwikkelen (LLO) door het personeel van 25-65 jaar.

Figuur 7: **Deelname aan leven lang ontwikkelen (LLO) door 25-65-jarigen – Bouwnijverheid (2022)**

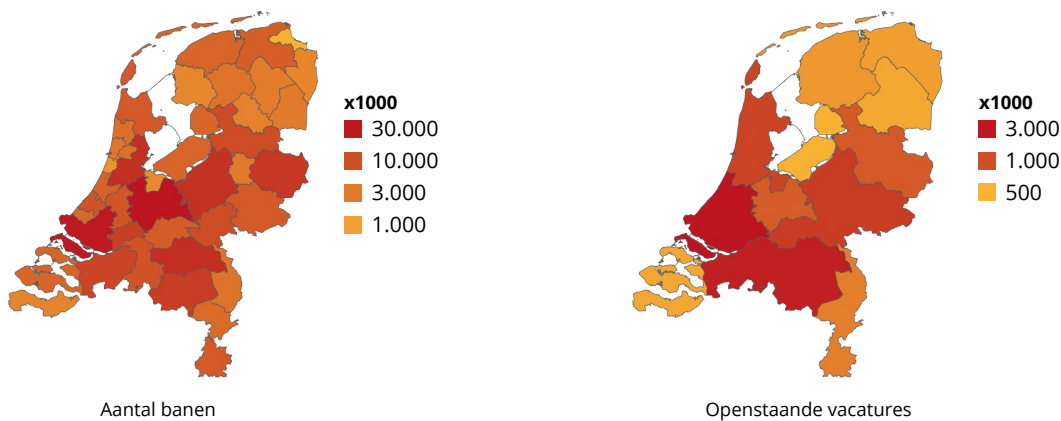

Bron: CBS: EBB (2022) - bewerking door SEOR

Regionale spreiding en arbeidsmarktkrapte

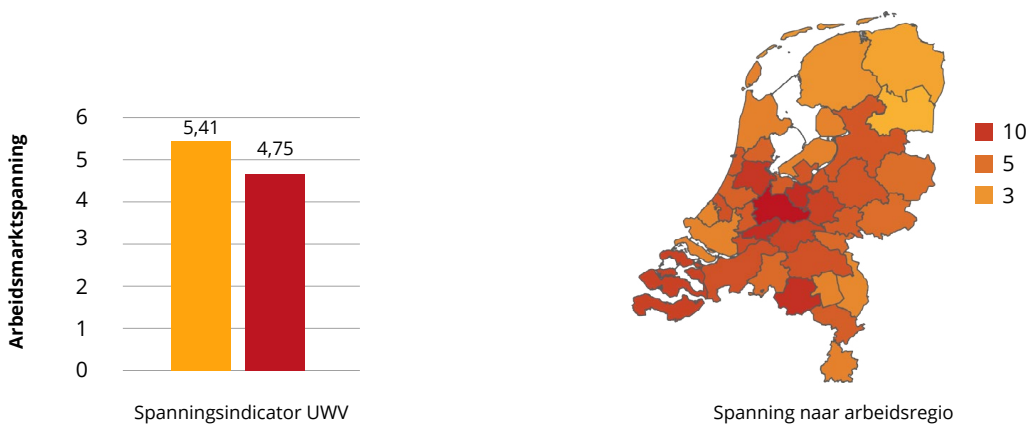
Banen in de sector Bouwnijverheid zijn door heel Nederland verspreid en daarmee weinig geconcentreerd in bepaalde regio's. In 2022 stonden de meeste vacatures in de sector open in Zuid-Holland en Noord-Brabant.

Figuur 8: Regionale verschillen werkgelegenheid – Bouwnijverheid (Q4 2022)

Bron: CBS (2022), - bewerking door SEOR

Figuur 9: Spanningsindicator UWV – Bouwnijverheid (Q4 2022)

■ Bouwnijverheid ■ Gehele arbeidsmarkt

Bron: UWV (Werk.nl) – 2022 – bewerking door SEOR

De spanningsindicator voor de sector Bouwnijverheid (5,41) ligt in het laatste kwartaal van 2022 iets boven het landelijk gemiddelde (4,75) en geeft daarmee aan dat de arbeidsmarkt iets krappert is dan gemiddeld. In de sector zijn vacatures ontstaan in de volgende beroepsklasse: *Technische beroepen* (100%).

Binnen deze beroepsklasse hadden de volgende kansrijke beroepen op mbo-niveau (ISCO 2 en 3) de hoogste arbeidsmarktspanning.

Technische beroepen:

- Machinemonteurs – *Spanning: 16,00*
- Productieleiders industrie en bouw – *Spanning: 14,99*
- Elektriciens en elektronicamonteurs – *Spanning: 13,53*
- Automonteurs – *Spanning: 11,81*
- Loodgieters en pijpfitters – *Spanning: 9,75*
- Bouwarbeiders afbouw – *Spanning: 9,40*

Toelichting bij spanningsindicator UWV³

De spanningsindicator wordt berekend door het aantal openstaande vacatures zoals bekend bij het UWV, te delen door het aantal WW-uitkeringen die minder dan een half jaar lopen. Hoe hoger de spanningsindicator hoe krappere de arbeidsmarkt is, en dus hoe groter de behoefte aan personeel.

De indeling van de spanningsindicator zoals gegeven door het UWV is als volgt:

- 0,06 tot 0,25: zeer ruim
- 0,25 tot 0,67: ruim
- 0,67 tot 1,50: gemiddeld
- 1,50 tot 4,00: krap
- 4,00 tot en met 16,00: zeer krap.

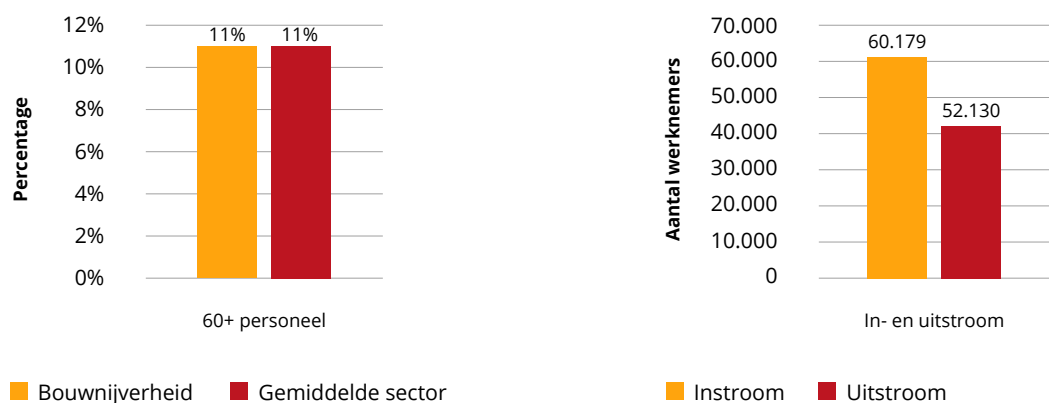
Op basis van een combinatie van het CBS overzicht “ontstane vacatures SBI-ROA beroepsklasse” en de UWV spanningsindicator per beroepsklasse is er, per SBI-sector, door SEOR een gewogen spanningsindicator gemaakt. Zie bronnen voor een toelichting.

³ https://www.werk.nl/imagesdxa/uwv-kansrijke-beroepen-2023_tcm95-451013.pdf

Human capital

Binnen de sector Bouwnijverheid ligt in 2023 het percentage 60-plussers op het landelijk gemiddelde van 11%. Er was in 2022 sprake van een groei van het aantal banen in de sector; de instroom van personeel naar de sector toe was hoger dan de uitstroom vanuit de sector. Het saldo lag in 2022 op een toename van 8.049 werknemers. Er is dus geen sprake van een demografische druk in deze sector.

Figuur 10: **Leeftijdsopbouw (2023), in- en uitstroom personeel (2022) - Bouwnijverheid**

Bron: CBS (2022 en 2023) - bewerking door SEOR

Bronnen

De gegevens zijn berekend op basis van de informatie in de onderstaande bronnen; er zijn geen aanpassingen gedaan. Gegevens naar sector- én mbo-niveau tegelijkertijd zijn niet openbaar beschikbaar anders dan opgenomen.

CBS

Grootte van de sector: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?dl=92DEA>

Opleidingsniveau: <https://arbeidsmarktinzicht.nl/content/states/index/99179?region=4§or=10>

ISCO niveau: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2023/32/werkzame-beroepsbevolking-beroep-en-sector-2021-2022>

In- en uitstroom: <https://sbi.topsectorenarbeidsmarktmonitor.nl/over-het-dashboard-4>

Deelname LLO: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Leeftijdsopbouw: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85316NED/table?ts=1687163916702>

Regionale banen: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83582NED/table?ts=1691156730952>

Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85081NED>

Openstaande vacatures: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83599NED/table?ts=1696841092879>

UWV – gegevens op beroepsniveau

UWV Spanningsindicator: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

UWV Vacatures: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/datasets>

Beleids- en politieke ontwikkelingen

ABN AMRO - [Sectoren - ABN AMRO](#)

ING - [Jouw sector - ING](#)

Rabo - [Sectorprognoses: milde recessie en structurele uitdagingen - Rabobank](#)

Rabo - [Sectorprognoses: groeivertraging in vrijwel alle sectoren - Rabobank](#)

SBB - [Trendplaat of Trendrapport](#)

Berekening spanningsindicator op SBI-sector niveau

Op basis van de dataset "Ontstane vacatures; beroepenindeling ROA" is voor 2022 gekeken naar de weging van een bepaalde beroepsklasse in het totaal aantal vacatures dat in een bepaalde SBI-sector was ontstaan. De spanningsindicator per SBI-sector is vervolgens uitgerekend met de volgende formule:

$$\text{Spanningsindicator sector} = \sum_{i=1}^n \frac{\text{Vacatures beroepsklasse}_i}{\text{Vacatures sector}} \times \text{Spanningsindicator Beroepsklasse}_i$$